

Grzegorz Bucior, Beata Zackiewicz-Brunke

AKREDYTACJA ACCA NA WYDZIALE ZARZĄDZANIA UNIwersYTETU GDAŃSKIEGO

ACCA ACCREDITATION AT THE FACULTY OF MANAGEMENT OF THE UNIVERSITY OF GDANSK

Katedra Rachunkowości, Uniwersytet Gdański
ul. Armii Krajowej 101, 81-824 Sopot, e-mail: grzegorz@bucior.pl, bzackiewicz@wzr.ug.edu.pl

Summary. The main aim of this article is to present the accreditation process ACCA at the Faculty of Management at the University of Gdansk. This involved, among other things, changes in the structure of the program to the requirements of ACCA and also forced a way to harmonize the conduct examinations as to the form, structure and temporal dimension. Also describes briefly the activities of this international organization and discusses the possible paths for the student to gain membership of ACCA, which equips future graduate with knowledge, skills and competencies in accounting, finance and management. Emphasized the importance of higher education cooperation with organizations suitable professional certificates.

Słowa kluczowe: akredytacja ACCA, certyfikacja zawodowa, ACCA, kierunek finanse i rachunkowość.

Key words: accreditation ACCA, degree course finance and accounting, professional certification, ACCA.

WSTĘP

Przyszłość Europy jest zdeterminowana jakością kapitału ludzkiego i zdolnością Europejczyków do ciągłego podnoszenia swoich kompetencji i kwalifikacji. Z tego powodu coraz bardziej akcentuje się konieczność kształcenia i szkolenia zawodowego na odpowiednio wysokim poziomie przystającym do współczesnych wyzwań związanych z globalizacją procesów ekonomicznych (Nita 2014). Szkolnictwo wyższe, z racji posiadania odpowiednich zasobów, jest szczególnie predestynowane do zapewnienia odpowiedniej oferty edukacyjnej dla obecnych i potencjalnych uczestników życia gospodarczego. Realizowane przez uczelnie wyższe kształcenie zawodowe powinno zaspokajać bieżące i przyszłe zapotrzebowanie na wykwalifikowanych pracowników, z uwzględnieniem konieczności dostosowywania się do rosnącej konkurencji globalnej, zmiany struktury zatrudnienia i ciągłego rozwoju technologii informacyjnych (Komunikat Komisji... 2010). Biorąc to pod uwagę, uczelnie powinny zmierzać w kierunku ułatwienia przejścia po zakończeniu edukacji do zatrudnienia. Synergia i współpraca między szkołami, placówkami szkoleniowymi, ośrodkami badawczymi, przedsiębiorstwami, stowarzyszeniami i samorządami profesjonalistów jest konieczna, aby przezwyciężyć brak otwartości systemu edukacji i pozbyć się rozbieżności między wiedzą i umiejętnościami a potrzebami rynku pracy (Rezolucja... 2011).

Wyniki badań jednoznacznie wskazują, że na każdym poziomie umiejętności jest niezbędny komponent zawodowy, gwarantujący nabycie realnych umiejętności zawodowych. Osiągnięcie tego jest możliwe jedynie w sytuacji, gdy partnerska współpraca podmiotów z obszaru praktyki i instytucji edukacyjnych będzie skutkować właściwymi kompetencjami i możliwościami ich wykorzystania w miejscu pracy (Ryan 2012).

Jednym z kluczowych czynników wzmocnienia pozycji absolwentów na rynku pracy jest współpraca z organizacjami wystawiającymi certyfikaty potwierdzające kwalifikacje zawodowe. W szczególności dotyczy to zawodów z zakresu finansów i rachunkowości ze względu na jednoznacznie pozytywne postrzeganie przez pracodawców posiadanych przez pracownika certyfikatów zawodowych (Świetla 2012). Ich wystawianie przez organizacje i instytucje fachowe jest szczególnie istotne w obliczu postępujących procesów deregulacji zawodów (Walińska i Michalak 2013).

W konsekwencji współpracy uczelni z organizacjami wystawiającymi certyfikaty zawodowe zwiększa się potencjał kształcenia zawodowego ze względu na możliwość ciągłej obserwacji rynku pracy, co pozwala na odpowiednią reakcję na zmiany jego wymagań. Współpraca z międzynarodowymi organizacjami przynosi dodatkową korzyść w postaci współuczestniczenia w globalnym rynku edukacyjnym oraz możliwości korzystania ze źródeł wiedzy o transgranicznym charakterze.

Szkoły wyższe powinny otworzyć się na ponadstandardowe działania w zakresie przygotowania do określonych profesji z powodu zachodzących procesów demograficznych. Negatywne skutki zmniejszającej się liczby kandydatów na studentów można ograniczać przez zorientowanie kadry akademickiej na rozszerzanie i unowocześnianie oferty edukacyjnej. Mniejsza liczba studiujących powinna motywować uczelnie do wprowadzania nowatorskich metod nauczania (Szreder 2014).

Celem artykułu jest przedstawienie działań, podjętych na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Gdańskiego, zmierzających do uatrakcyjnienia nauczania studentów dzięki współpracy z międzynarodową organizacją zrzeszającą specjalistów z zakresu finansów, rachunkowości i zarządzania Association of Chartered Certified Accountants (ACCA). Praca przedstawia znaczenie ACCA na rynku pracy w obszarze finansów i rachunkowości jako organizacji nadającej kwalifikacje przedstawicielom zawodów z tego obszaru. W artykule zaprezentowano też strukturę programową specjalności rachunkowość ACCA prowadzonej w ramach kierunku finanse i rachunkowość (FiR), dostosowaną do wymogów certyfikacyjnych ACCA.

MATERIAŁ I METODY

Podstawową zastosowaną metodą była metoda badania materiałów źródłowych związanych z funkcjonowaniem kierunku FiR na Wydziale Zarządzania UG oraz materiałów dotyczących działalności ACCA. Dokonano też przeglądu literatury przedmiotu.

ASSOCIATION OF CHARTERED CERTIFIED ACCOUNTANTS JAKO ORGANIZACJA MIĘDZYNARODOWA

ACCA jest międzynarodową organizacją o ponadstuletniej historii, zrzeszającą specjalistów z zakresu finansów, rachunkowości i zarządzania. Geneza powstania ACCA sięga XIX w. W czasach rewolucji przemysłowej pojawiło się zapotrzebowanie m.in. na księgowych, którzy zaczęli się zrzeszać, przy czym wówczas liczyły się głównie zamożność i status społeczny, a nie

wiedza czy umiejętności. Dnia 30 listopada 1904 r. ośmiu Brytyjczyków pod przewodnictwem Henry'ego Jamesa powołało The London Association of Accountants, której celem było „[...] stworzenie możliwości przystąpienia do stowarzyszenia oferującego przydatną kwalifikację każdemu, kto chciałby podjąć się pracy w zawodzie i kto poprzez zdanie stosownych egzaminów potrafiłby dowieść swojej wiedzy i umiejętności” (Materiały ACCA, <http://www.accapolska.pl/O-nas/Historia-ACCA>). Ten cel jest celem podstawowym ACCA także dzisiaj.

Stowarzyszenie od samego początku rozwijało się dynamicznie. Obecnie jest uważane za największą organizację tego typu na świecie (Fundations... 2012). Liczy 162 000 członków oraz 428 000 studentów w 173 krajach, z czego w Polsce około 1350 członków oraz 3500 studentów. Ponadto ACCA zrzesza 8500 akredytowanych pracodawców¹, prowadząc ponad 80 biur w różnych częściach świata. W naszym kraju przedstawicielstwo ACCA powstało 10 lat temu.

Prezentowana organizacja zawiera swoją misję w czterech strategicznych celach (Materiały ACCA, <http://www.accapolska.pl/O-nas/Misja-i-wartosci>), a mianowicie w:

- umożliwieniu otrzymania poświadczenia posiadanej wiedzy i kompetencji poprzez fakt członkostwa w ACCA i wspierania członków rozwijających swoje kariery w zakresie finansów, rachunkowości i zarządzania;
- promocji najwyższych standardów zawodowych i etycznych;
- trosce o interes publiczny;
- odgrywaniu roli lidera kształtującego wizerunek profesji i wyznaczającego poziom jakości.

W tabeli 1 zaprezentowano pięć fundamentalnych wartości promowanych przez ACCA.

Tabela 1. Fundamentalne wartości promowane przez ACCA.

Wartości	Charakterystyka
Perspektywa	zapewnienie wszystkim aplikującym do organizacji jednakowego i transparentnego systemu weryfikacji i oceny, wolnego od sztucznych barier i dyskryminacji
Różnorodność	poszanowanie i docenienie odmienności jako siły napędowej zróżnicowanego rozwoju na całym świecie
Innowacyjność	odważne poszukiwanie i promowanie nowych obszarów działań będących odpowiedzią na potrzeby jutra
Odpowiedzialność	podkreślenie wagi odpowiedzialności za działania zarówno ACCA, jak w imieniu tej organizacji, a jednocześnie położenie nacisku na jakość relacji ze współpracownikami
Integralność	przestrzeganie w imieniu interesu publicznego najwyższych standardów etycznych oraz wymaganie tego samego od swoich partnerów

Źródło: opracowano na podstawie Materiały ACCA (2014).

Przedstawicielstwo ACCA w Polsce, oprócz wspierania członków organizacji i studentów, realizuje własne projekty, korzystając z fachowej wiedzy i doświadczenia osób należących do stowarzyszenia. Ponadto angażuje się w działania innych firm, instytucji i organizacji, współpracując przy tym z Ministerstwem Finansów, Giełdą Papierów Wartościowych, Polskim Instytutem Dyrektorów i Polską Konfederacją Pracodawców Prywatnych Lewiatan. Aktywnie działa na rzecz rozpoznawalności kwalifikacji ACCA wśród studentów, nawiązując współpracę z czołowymi uczelniami w Polsce oraz wspierając je w akredytacji prowadzonych kierunków studiów związanych z finansami i rachunkowością. Sprzyja to właściwemu przygotowaniu studentów do podjęcia przyszłych wyzwań zawodowych (Materiały ACCA 2014).

¹ Wśród tych jednostek gospodarczych szczególnie wyróżniane są przedsiębiorstwa inwestujące w kapitał ludzki oraz wspierające rozwój zawodowy swoich pracowników. Otrzymują one status ACCA Approved Employer.

ŚCIEŻKI ZDOBYWANIA KWALIFIKACJI ACCA

Rozpoczęcie procesu kwalifikacyjnego przez ACCA nie jest uzależnione ani od doświadczenia zawodowego, ani od wiedzy finansowej czy wyższego wykształcenia. Można zatem przystąpić do zdobywania kwalifikacji już w trakcie studiów. Jednak ze względu na międzynarodowy charakter kwalifikacji ACCA niezbędna jest znajomość języka angielskiego i matematyki². Pierwszym krokiem w drodze do uzyskania kwalifikacji jest rejestracja w organizacji. Sam sposób przystąpienia do ACCA zależy od tego, czy dana osoba studiuje³ czy już skończyła studia.

Cały proces uzyskiwania kwalifikacji może trwać kilka lat ze względu na elementy składowe i warunki, jakie należy spełnić, żeby zostać członkiem ACCA; są to:

- 1) egzaminy,
- 2) doświadczenie,
- 3) etyka.

Należy zdać 14 egzaminów / modułów spośród 16 (9 na poziomie Fundamentals oraz 5 z 7 na poziomie Professional) wymienionych w tab. 2. Jeżeli osoba skończy studia na akredytowanym przez ACCA kierunku / specjalności, może uzyskać maksymalnie 9 zwolnień (od F1 do F9).

Tabela 2. Wykaz egzaminów przeprowadzanych przez ACCA

Lp.	Wyszczególnienie
Poziom 1. Fundamentals – Knowledge	
1	F1 Accountant in Business
2	F2 Management Accounting
3	F3 Financial Accounting
Poziom 2. Fundamentals – Skills	
4	F4 Corporate and Business Law
5	F5 Performance Management
6	F6 Taxation
7	F7 Financial Reporting
8	F8 Audit and Assurance
9	F9 Financial Management
Poziom 3. Professional – Essential	
10	P1 Governance, Risk and Ethics
11	P2 Corporate Reporting
12	P3 Business Analysis
Poziom 4. Professional – Options (dwa do wyboru)	
13	P4 Advanced Financial Management
14	P5 Advanced Performance Management
15	P6 Advanced Taxation
16	P7 Advanced Audit and Assurance

Źródło: opracowano na podstawie materiałów ze strony <http://competencyframework.accaglobal.com/Level/3/Index>.

² Wymagane przez ACCA kompetencje w zakresie języka angielskiego i matematyki można sprawdzić na stronach ACCA przez wirtualne centrum testowe: <http://studentvirtualearn.accaglobal.com/>

³ Jeżeli studiuje, to jest istotne, na jakiej uczelni i na jakim kierunku/specjalności oraz czy jest to uczelnia posiadająca już akredytację ACCA.

Ponadto jest wymagane co najmniej trzyletnie doświadczenie na stanowisku związanym z finansami⁴. Należy też zdobyć 13 kluczowych kompetencji zawodowych spośród 20 możliwych, zaprezentowanych w tab. 3. Kompetencje te zostały podzielone na 9 uniwersalnych i obligatoryjnych (od PO1 do PO9), a także 11 opcjonalnych, kierunkowych (od PO10 do PO20) z takich obszarów, jak raportowanie, audyt, podatki, zarządzanie finansami czy rachunkowość zarządcza, spośród których przyszły kandydat na członka ACCA wskazuje cztery. Ich potwierdzenie następuje w toku współpracy z mentorem wyznaczonym przez ACCA w miejscu zatrudnienia kandydata oraz na podstawie jego ewaluacji.

Trzecim komponentem, składającym się na proces uzyskiwania kwalifikacji ACCA, jest moduł etyczny, zaliczany w formie testu online, który można ukończyć w trakcie lub po zdaniu wszystkich wymaganych egzaminów ACCA. Przyszli i obecni członkowie ACCA muszą kierować się w swoim życiu zawodowym zasadami etyki w biznesie, która jest jedną z kluczowych wartości promowanych przez tę organizację.

Tabela 3. Kompetencje zawodowe wyszczególnione przez ACCA

Lp.	Symbol i angielska nazwa kompetencji	Moduły pokrywające dane kompetencje (symbole zob. tab. 2)	Powiązane profile zawodowe / stanowiska pracy (w języku angielskim)
1	PO1 Demonstrate the application of professional ethics, values and judgment	F1, F2, F3, F4, F5, F6, F7, F8, F9, P1, P2, P3, P4, P5, P6, P7	Financial accountant, Partner, Management accountant, Chief Financial Officer (CFO), Group accountant, Business analyst, Financial analyst, Business adviser, Tax accountant, Risk manager, Treasurer, Funds manager, Credit control manager, Insolvency practitioner, General ledger, Payroll, Cashier, Fixed assets – General ledger, Accounts payable, Accounts receivable
2	PO2 Contribute to the effective governance of an organisation	F1, P1	External auditor, Internal auditor, Forensic accountant, Compliance / governance officer, Financial accountant, Partner, Management accountant, Chief Financial Officer (CFO), Group accountant, Business analyst, Financial analyst, Business adviser, Tax accountant, Risk manager, Treasurer, Funds manager, Credit control manager, Insolvency practitioner, General ledger, Payroll, Cashier, Fixed assets - General ledger, Accounts payable, Accounts receivable
3	PO3 Raise awareness of non-financial risk	F1, P1, P3, P7	tak jak w PO2
4	PO4 Manage self	F1, F8, P7	tak jak w PO2
5	PO5 Communicate effectively	F1, F2, F5, F8, P4, P5, P6, P7	tak jak w PO2
6	PO6 Use information and communications technology	F1, F2, F5, F8, P5, P7	tak jak w PO2
7	PO7 Manage on-going activities in your area of responsibility	F1	tak jak w PO2
8	PO8 Improve departmental performance	F1, F5, P5	tak jak w PO2
9	PO9 Manage an assignment	F1, P7	tak jak w PO2
10	PO10 Prepare financial statements for external purposes	F3, F7, P2	External auditor, Internal auditor, Forensic accountant, Financial accountant, Partner, Chief Financial Officer (CFO), Group accountant, Treasurer, Funds manager, Insolvency practitioner, General ledger, Fixed assets – General ledger, Accounts receivable

⁴ Doświadczenie zawodowe można zdobywać zarówno przed, w trakcie lub po zdaniu wszystkich wymaganych egzaminów ACCA.

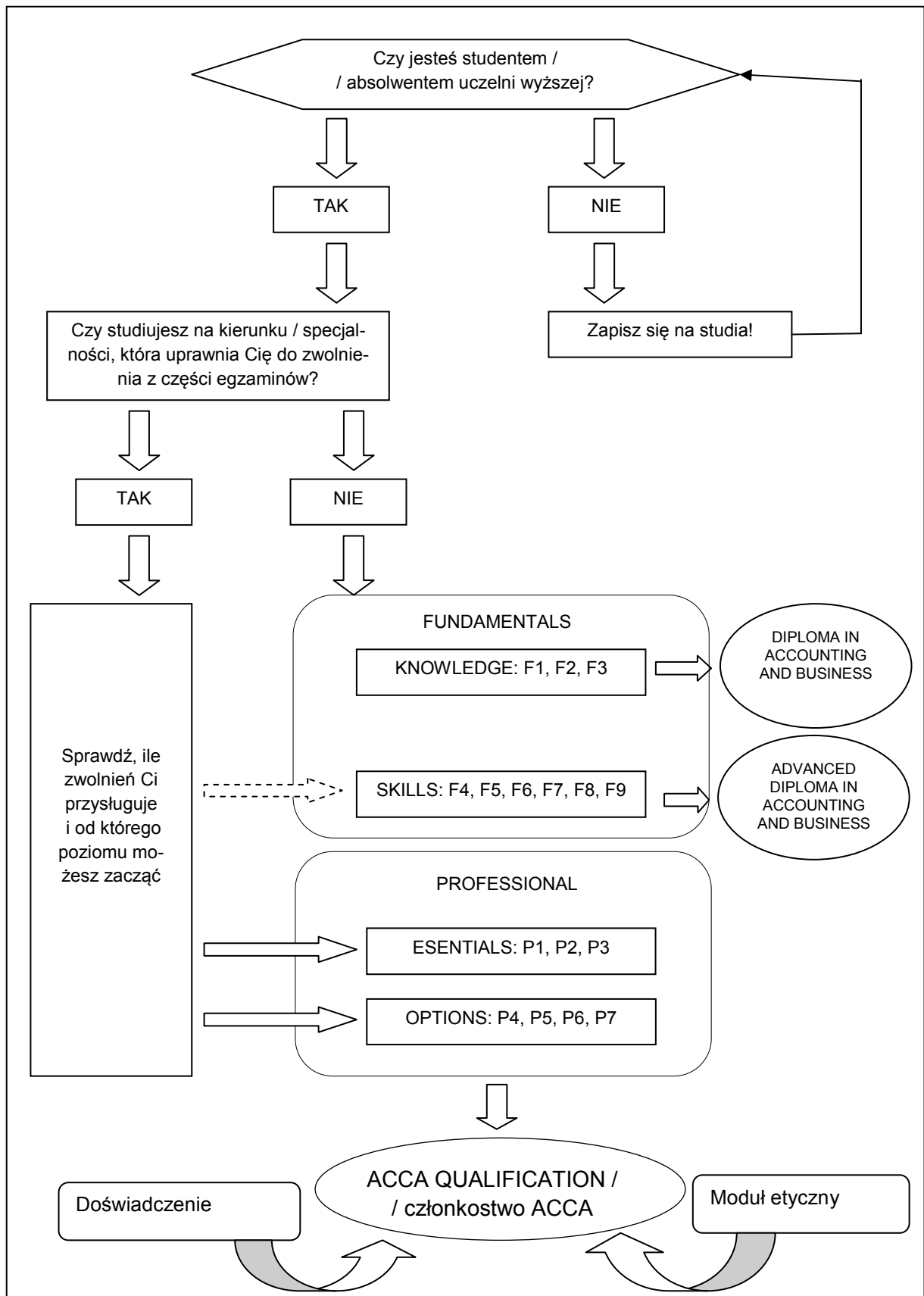
Tabela 3. Kompetencje zawodowe wyszczególnione przez ACCA (cd.)

Lp.	Symbol i angielska nazwa kompetencji	Moduły pokrywające dane kompetencje (symbole zob. tab. 2)	Powiązane profile zawodowe / stanowiska pracy (w języku angielskim)
11	PO11 Interpret financial transactions and financial statements	F2, F3, F5, F7, F8, F9, P2, P3, P4, P5	External auditor, Internal auditor, Forensic accountant, Financial accountant, Partner, Chief Financial Officer (CFO), Group accountant, Business analyst, Financial analyst, Business adviser, Risk manager, Funds manager, Credit control manager, Insolvency practitioner, General ledger
12	PO12 Prepare financial information for management	F2, F5, F9, P4, P5	Internal auditor, Forensic accountant, Compliance / governance officer, Management accountant, Chief Financial Officer (CFO), Group accountant, Business analyst, Financial analyst, Business adviser, Funds manager, Credit control manager, Insolvency practitioner, General ledger, Fixed assets – General ledger, Accounts payable, Accounts receivable
13	PO13 Contribute to budget planning and production	F2, F5, F9, P3, P5	Management accountant, Chief Financial Officer (CFO), Business analyst, Financial analyst, Business adviser, Treasurer, Credit control manager, General ledger
14	PO14 Monitor and control budgets	F2, F5, P3, P5	Internal auditor, Forensic accountant, Partner, Management accountant, Group accountant, Business analyst, Financial analyst, Treasurer, Funds manager
15	PO15 Evaluate potential business/ investment opportunities and the required finance options	F9, P3, P4	Partner, Management accountant, Business analyst, Financial analyst, Business adviser, Tax accountant, Risk manager, Treasurer, Funds manager, Credit control manager, Insolvency practitioner
16	PO16 Manage cash using active cash management and treasury systems	F9, P4	Forensic accountant, Compliance / governance officer, Financial accountant, Partner, Business analyst, Financial analyst, Tax accountant, Risk manager, Treasurer, Funds manager, Credit control manager, Insolvency practitioner, Fixed assets – General ledger, Accounts receivable
17	PO17 Prepare for and collect evidence for audit	F8, P7	External auditor, Internal auditor, Forensic accountant, Compliance / governance officer, Partner, Group accountant, Risk manager, Insolvency practitioner
18	PO18 Evaluate and report on audit	F8, P1, P7	tak jak PO17
19	PO19 Evaluate and compute taxes payable	F6, P6	Financial accountant, Group accountant, Financial analyst, Tax accountant, Funds manager
20	PO20 Assist with tax planning	F6, P6	Financial accountant, Partner, Group accountant, Financial analyst, Business adviser, Tax accountant, Risk manager, Treasurer, Funds manager, Insolvency practitioner

Źródło: opracowano na podstawie <http://competencyframework.accaglobal.com/QualificationComponents/Experience>.

Warto też wspomnieć, że w trakcie zdobywania kwalifikacji zawodowych można ubiegać się o dodatkowe dyplomy ACCA. W szczególności ukończenie modułu Knowledge umożliwia uzyskanie dyplomu ACCA Diploma in Accounting and Business, zaś zdanie Fundamentals – otrzymanie Advanced Diploma in Accounting and Business.

Podsumowaniem tej części artykułu jest rys. 1, przedstawiający możliwe drogi uzyskania statusu pełnoprawnego członka ACCA.

Rys. 1. Algorytm uzyskania członkostwa w ACCA
 Źródło: opracowano na podstawie Materiały ACCA (2014).

WYMOGI AKREDYTACYJNE ACCA

Uczelnia powinna starać się zagwarantować, aby kształcenie zawodowe zapewniało osobom uczącym się zarówno konkretne kompetencje zawodowe, jak i szersze kompetencje kluczowe, w tym kompetencje przekrojowe, pozwalające dalej się kształcić i szkolić, dokonywać wyborów zawodowych, funkcjonować na rynku pracy oraz poruszać się na nim. Wiedza, umiejętności i kompetencje, nabyte podczas kształcenia i szkolenia zawodowego, powinny umożliwiać kierowanie karierą zawodową i odgrywanie aktywnej roli w życiu społecznym (Komunikat z Brugii... 2010). Ta konkluzja była inspiracją dla pracowników Katedry Rachunkowości UG do podjęcia działań zmierzających do uzyskania akredytacji ACCA, dzięki której absolwenci kierunku FiR byłiby zwolnieni z konieczności zdawania części egzaminów w toku procedury uzyskiwania kwalifikacji ACCA. W wyniku wewnętrznej dyskusji zdecydowano, iż uczelnia będzie starać się o certyfikację ACCA nowej specjalności, oferowanej studentom posiadającym licencjat, po ukończeniu kierunku FiR. Specjalność ta, nazwana rachunkowość ACCA jest realizowana w ramach kierunku FiR na studiach stacjonarnych II stopnia.

Konstruując strukturę dla nowej specjalności, której ukończenie dawałoby absolwentowi możliwość szybszego i łatwiejszego uzyskania kwalifikacji ACCA, należało uwzględnić dwa aspekty:

- konieczność realizacji zakładanych efektów kształcenia na kierunku FiR,
- ujęcie w treściach programowych wiedzy w zakresie pokrywającym się z wymogami ACCA.

Realizacja pierwszego celu nie stanowiła problemu, ponieważ założeniem przy tworzeniu nowej specjalności było włączenie do treści programowych szerszego zasobu wiedzy w ramach większej liczby przedmiotów kierunkowych niż w standardowym kursie prowadzonym w ramach kierunku FiR. Stworzony i stosowany opis zakładanych efektów kształcenia dla kierunku FiR ma stosunkowo ogólny charakter, co umożliwiło w przypadku konkretnych przedmiotów właściwe sformułowanie efektów szczegółowych, komunikowanych w sylabusach (Bucior i Paszkiewicz 2013).

Układ przedmiotów dostosowano do zagadnień stanowiących treść egzaminów ACCA. Treści programowe przedmiotów powiązanych z modułami ACCA przedstawia tab. 4.

Tabela 4. Powiązanie modułów egzaminacyjnych ACCA z przedmiotami realizowanymi na specjalności rachunkowość ACCA

Moduł / egzamin ACCA	Przedmioty
F-5 Zarządzanie dokonaniem (ang. <i>performance management</i>)	rachunek kosztów, rachunkowość zarządcza, budżetowanie
F-6 Podatki (ang. <i>taxation</i>)	podstawy systemu podatkowego oraz podatki pośrednie, podatki bezpośrednie i ubezpieczenia społeczne
F-7 Sprawozdawczość finansowa (ang. <i>financial reporting</i>)	sprawozdawczość instytucji finansowych, międzynarodowe standardy sprawozdawczości finansowej, konsolidacja sprawozdań finansowych
F-8 Badanie sprawozdań finansowych (ang. <i>audit and assurance</i>)	badanie sprawozdań finansowych
F-9 Zarządzanie finansami jednostek gospodarczych (ang. <i>financial management</i>)	zarządzanie finansami jednostek gospodarczych, finanse korporacyjne

Tabela 5. Program studiów na specjalności rachunkowość ACCA

Lp.	Przedmiot	Punkty ECTS	Z / E	Razem	W	Ć	L	S
Semestr I								
1	Współczesne koncepcje zarządzania	3	Z	15	15	–	–	–
2	WDW (z oferty Wydziału)	2	Z	30	30	–	–	–
3	Kodeks spółek handlowych	3	E	15	15	–	–	–
4	Rachunek kosztów	8	Z / E	45	15	30	–	–
5	Podstawy systemu podatkowego i podatki pośrednie	7	E	30	30	–	–	–
6	MSSF	7	Z / E	60	30	30	–	–
Razem		30	–	195	135	60	–	–
Semestr II								
1	Zarządzanie personelem	1	Z	15	15	–	–	–
2	WDW (z oferty Wydziału)	2	Z	30	30	–	–	–
3	Zarządzanie finansami jednostek gospodarczych	6	Z / E	45	15	30	–	–
4	Sprawozdawczość instytucji finansowych	6	Z / E	30	15	15	–	–
5	Rachunkowość zarządcza	6	Z / E	45	15	30	–	–
6	Podatki bezpośrednie i ubezpieczenia społeczne	5	Z / E	45	30	15	–	–
7	Seminarium magisterskie	4	Z	30	–	–	–	30
Razem		30	–	240	120	90	–	30
Semestr III								
1	WDW (z oferty Wydziału)	2	Z	30	30	–	–	–
2	Finanse korporacyjne	7	Z / E	30	15	15	–	–
3	Konsolidacja sprawozdań finansowych	7	Z / E	45	15	30	–	–
4	Budżetowanie	8	Z / E	45	15	30	–	–
5	Seminarium magisterskie	6	Z	30	–	–	–	30
Razem		30	–	180	75	75	–	30
Semestr IV								
1	Modelowanie procesów i wspomaganie decyzji finansowych	2	E	15	15	–	–	–
2	WDW (z oferty Wydziału)	1	Z	15	15	–	–	–
3	Badanie sprawozdań finansowych	6	Z / E	45	15	30	–	–
4	Zarządzanie projektami informatycznymi	2	Z	15	15	–	–	–
5	Przygotowanie projektów inwestycyjnych	4	Z	30	15	15	–	–
5	Seminarium magisterskie	10	Z	30	–	–	–	30
6	Zarządzanie ryzykiem	5	Z	45	30	15		
Razem		30	–	195	105	60	–	30
Razem		120	–	810	435	285	–	90

Z / E – zaliczenie / egzamin, W – wykłady, Ć – ćwiczenia, L – laboratorium, S – seminarium.

Tworząc sylabusy poszczególnych przedmiotów, obejmujących zakres programowy kolejnych modułów ACCA, należało zwrócić uwagę na akcenty obecne w treściach opisywanych przez ACCA lub współpracujące z nim instytucje opracowujące podręczniki, służące z założenia przygotowaniu kandydatów do egzaminów. Generalnym spostrzeżeniem w tym zakresie jest to, że ACCA kładzie nacisk na praktyczne wykorzystanie wiedzy. Do wiedzy o bardziej ogólnym charakterze sięga się wtedy, gdy jest to uzasadnione zdobyciem umiejętności niezbędnych w praktyce. Konstruując *curriculum* studiów oraz sylabusy, należy pamiętać, iż nauka na uczelni, w szczególności na uniwersytecie, powinna mieć również uniwersalny wymiar, nie tylko zawodowy.

Struktura przedmiotów nie uwzględnia czterech pierwszych modułów egzaminacyjnych ACCA, ponieważ treści programowe tych modułów pokrywają się z przedmiotami prowadzonymi na studiach I stopnia na kierunku FiR. Tym samym student rozpoczynający naukę na specjalności rachunkowość ACCA jest objęty zwolnieniem z modułów od F1 do F4 („fundamentals”) jako absolwent studiów licencjackich na kierunku FiR⁵.

Kierunkowe przedmioty bezpośrednio powiązane z treściami modułów ACCA zostały uzupełnione kursami, których przeprowadzenie jest konieczne, aby spełnić kierunkowe wymagania wynikające z przyjętego opisu efektów kształcenia. W konsekwencji powstał program studiów, który prezentuje tab. 5.

Poza zsynchronizowaniem treści programowych przedmiotów, prowadzonych na specjalności, z modułami ACCA istotne jest zharmonizowanie sposobu przeprowadzania egzaminów. Według wymagań ACCA dotyczy to zarówno formy, struktury, jak i czasu przeprowadzanych egzaminów. W konsekwencji sposób egzaminowania, w ramach przedmiotów powiązanych z modułami ACCA, jest bardzo zbliżony do stosowanego przez ACCA. Wydaje się, iż dostosowanie egzaminów do wymogów ACCA jest korzystną zmianą, gdyż oznacza odejście od tradycyjnych testowych form pisemnych na rzecz weryfikacji wiedzy opartej na analizie przypadków i rozwiązywaniu zadań odnoszących się ściśle do praktyki gospodarczej.

PODSUMOWANIE

Globalizacja gospodarki sprawia, że pracodawcy i pracownicy rozszerzają swoją działalność poza granice własnego kraju. Uczelnie, reagując na te procesy, powinny ich w tym wspierać, nadając nauczaniom treściom wymiar międzynarodowy i tworząc międzynarodowe sieci kontaktów z instytucjami partnerskimi. Ponadto należy zauważyć, iż krajowe systemy kształcenia i szkolenia zawodowego, będąc podmiotami na globalnym rynku edukacyjnym, powinny uczestniczyć w międzynarodowej wymianie wiedzy, a tym samym zachować konkurencyjność. Współpraca z międzynarodowymi profesjonalnymi organizacjami, działającymi w obszarze finansów i rachunkowości, wpisuje się w to. W związku z tym współpraca Wydziału Zarządzania UG z ACCA w zakresie akredytacji procesu kształcenia stanowi dobry przykład działania na rzecz zapewnienia absolwentom większych możliwości w osiągnięciu sukcesu zawodowego w kraju i za granicą.

⁵ Polityka akredytacyjna oddziału polskiego ACCA zakłada udzielanie zwolnień z grupy „fundamentals” wszystkim absolwentom studiów ekonomicznych I i II stopnia.

PIŚMIENNICTWO

- Bucior G., Paszkiewicz O.** 2013. Efekty kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość na Uniwersytecie Gdańskim. *Folia Pomer. Univ. Technol. Stetin.* 72, 7–17.
- Foundations in accountancy and the ACCA qualification an overview for employers.** 2012. Londyn, ACCA.
- Komunikat z Brugii w sprawie ściślejszej europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego w latach 2011–2020**, http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/doc/brugescom_pl.pdf, dostęp: 20.11.2014.
- Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, Nowy bodziec do europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego służący wspieraniu strategii Europa 2020.** 2010. Bruksela, Komisja Europejska.
- Materiały ACCA.** 2014. <http://www.accapolska.pl>, <http://www.accaglobal.com>, dostęp: 20.12.2014.
- Nita B.** 2014. Uznawalność efektów kształcenia w europejskim systemie transferu osiągnięć ECVET. *Folia Pomer. Univ. Technol. Stetin.* 311(75)2, 143–152.
- Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 8 czerwca 2011 r. w sprawie europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia zawodowego służącej wspieraniu strategii „Europa 2020”.** 2011. DzUrz. UE C 380 E.
- Ryan M.** 2012. Podnoszenie jakości kształcenia i szkolenia zawodowego we współpracy z pracodawcami i sektorem szkolnictwa wyższego – pobudzanie współpracy pomiędzy światem edukacji, szkolenia i pracy, w: *Rozwijanie współpracy pomiędzy kształceniem zawodowym, szkolnictwem wyższym i uczeniem się dorosłych w odpowiedzi na wyzwania uczenia się przez całe życie*. Red. M. Polak. Warszawa, Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji.
- Szreder M.** 2014. Niż demograficzny jest szansą. *Rzeczpospolita* 226 z 29.09.2014.
- Świetla K.** 2012. Certyfikaty z dziedziny rachunkowości, ich różnorodność oraz wymogi formalne warunkujące uzyskanie uprawnień, w: *Rachunkowość. Dydaktyka i certyfikacja zawodu księgowego*. Red. D. Dziawgo. Toruń, Wydaw. Nauk. UMK.
- Walińska E., Michalak M.** 2013. Akredytacja uczelni wyższych przez profesjonalne organizacje rachunkowości w warunkach deregulacji zawodu księgowego. *Folia Pomer. Univ. Technol. Stetin.* 72, 205–220.

